

- 6) זמחה ו. זמחה 52.
- 7) זמחה זמחה 52. א (עליל)
- 8) ז' (קדושין דל.)
- 9) ז' (קדושין דל.)
- 10) ז' (קדושין דל.)

תורה אור השלם

1. וקרא ידו על ראש העלה וקרא לו לכפר עליו.
2. כי נפש וקרא לך לך הוא ואני נתתי לך על המזבח לכפר על נפשתיכם כי הדם הוא בנפש ובכפר ויקרא ידו ואם ידו הוא ואני ידו משנת וקרא בכש אחר אשך לתנופה לכפר עליו ועשרו סלת אחר בלול בשמן לתנופה ולג שקן.
3. ויקרא ידו כא וכפר הכהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולקבש את בגדי הקדש בגדי הקדש.
4. ויקרא ידו לב נמי כל שבעה ימים ולקבש הכהן תחתיו ומניין אשר יבא אל אהל מועד לשדרת בקדש.
5. שמוט כט ל ובגדי הקדש אשר לאהרן ידיו ולבניו אתריו למשוח בהם ולמלא בהם את ידו.
6. שמוט טט כט ויקרא ידו כא ושעית לאהרן ולבניו ככה ככל אשר צויתו אתה שבעת ימים תמלא ידם.

הנהרות הב"ח

6) נמי הכתוב בהן מעבד בהן מעבד לליל וכן מסמך.

מוסף רש"י

שירי מצודה. שלא נשכח בשיעור ולא עשה (בחי'ם) 1) שלא סמך (תנוחת צד) מכת"י. כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מזה מן המזבח, דכתיב ומן וגלה, ואפילו הכי כפר, דכפיה דם הוא (תנוחת שם). וכפר. כלומר אפי"ם שם. וכפר (בחי'ם שם). שאם עשה לתנופה שירי מצודה. ששירה ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מזה מן המזבח, וכפר. כלומר אפי"ם כן כפר, שאין נדון לכאן קרבן אחר (סוכה לז).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

דבר שאין מעבד בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מזה. כלומר שלא חש לחשוב אותה מזה ולא סמך: כאילו לא כפר. מן המזבח: ויפיר. (דאין כפרה אלא דם) כדאמרין בזמנים (דף א.) כיפר לגבירא דעיקר כפרה בדם אבל לא כיפר כמי 6) (שלא קיים) מזה קונו מן המזבח: ולא קפני מפרישין.

ואע"פ שלא הופרש אס יארע פסול נראשון יעבדו זה השני שמע מינה פרישה לא מעבדא (בה) עבודה: ימיו שבעה. שימש כ"ג שבעה ימים רלופים כשממנין אותו בכהונה גדולה ויבניו לשון מרצה מרובה נגדים שהו משמש בשמונה וההדיוט נלרבעה: משיח שבעה. נשימו שמן המשחה על ראשו וצין ירסי עיניו ז' ימים רלופין: כל הסוד בהן. ז' ימים ימלא וגו' (ויקרא מ.). וכל מילוי ידים האמור שם לבישת נגדים הוא שאלמר (שמות כט) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחרי למשחה בהם וגו' ומשיחה נמי כל שבעה מדאיתקש משיחה לריבו: וכפר הכהן אשר ימשח אותו. גבי יו"ה כחמרי מות כתיב: מה סלמוד נומר. אס ללמד שמה עבודה ככ"ג והלא כל הפרשה בזהרן נאמרה בזהרן ונמן ונמן אהרן וקריב אהרן וכל אהרן (ויקרא טו): לפי שאמרה בפרשת ומה מזה שבעת ימים ילכש הכהן תחתיו מבניו העומד תחת אהרן בכהונה גדולה אשר יבא ציוס הכפויים אל אהל מועד לשרת בקדש: אין לי אלא. שיהא כשר לבא אל אהל מועד ציוס הכפויים אלא מי שנתרבה שבעה וגמשה שבעה כשנתמנה. ולקמיה נעני משיחה שבעה היכא כתיב: אפילו עשה אחס לא גרסינן: מילתא

שבעה ונמשח שבעה נתרבה ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אישכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטרך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעבד אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבניו ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

ולית ליה האי קצרא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא ברייתא דקמני אין לי אלא שנמשח ז' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעין משיחה ז' אפילו לכתחילה ז' ויש לומר מסקרה הוה קי"ל משיחה ז' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא הדין בלודן וילמד סתום מן המפורש אבל בחד דמיעט קרא מיבעיא ליה להשי"ם משיחה שבעה לכתחילה מנא לן אימא ריבוי דכתיב בהדיא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה נומא כיון דאימעיט אימעוט לגמרי משבעה ולא יבעי משיחה אלא פעם אחת ומשני מדאיצטרך קרא למעוטי אלמא קצרא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דאמעוטי מרוביהו מעיכובא מ"מ למזהו בעי כל ז':

סמיכה איכא בינייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירים מעבדא איכא בינייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעבד מעבד מעבד דכתיב (ויקרא ט) ואת הדם ילק אל יסוד המזבח ומאן ובחטאת כתיב (שמות כט) ואת כל הדם משפוך אל יסוד המזבח ומאן דאמר דבר שאין מעבד לדורות אין מעבד לא מעבדי וי"ל דלכו"ל עלמא שירים לא מעבדי זהו דאפילו ד' מתנות שכתובות לא מעבדי זה אלא אחת מהן דכתיב (שם) ונתתה על קרנות המזבח קרנת כתיב וקרא אחת מעבדא זה ומו לא ואפילו למ"ד יש אס למקרא שירים לא מעבדי זה מדכתיב בחטאת ואת כל הדם משפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח דכתיב בחטאת משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח נתקו הכתוב ועשאו שירי מזה ופירש"י מדישנה בחילוק לשונו דכתחילת מתנות כתיב והוא ונתן והכא כתיב ישפך ולא כתיב ושפך א ואפילו למאן דפליגי התם 1) ואית ליה דשירים הפנימיים מעבדי היינו מדכתיב ציוה"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר 2) וגמרי פנימיים מהדדי התם בפרק ג"ש (זמחים מ.) אבל בשירים החיצונים לכא מאן דפליגי מיהו צירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעבד לדורות אין מעבדת כאן ומשמע דפליגי נמי בשירים אבל תימה לי לימא הקטרת אימורים דכתיב ציוה"כ ענינא ולבניו ודרשינן ברי"פ תמיד נשחט (פסחים טז): יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים זכאין בזהו וסוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבניו מ"מ וגבי מלואים נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבניו ומדרש מהתם והיה לאהרן ולבניו מכל מקום:

אמר רב יוסף סמיכה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעבד בהן סמיכה מעבבא למ"ד דבר שאין מעבד לדורות אין מעבד בהן סמיכה לא מעבבא ולדורות מנא לן דלא מעבבא 6) דתניא 1) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר 2) כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצודה 3) מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעבד בהן מעבבא ולמ"ד דבר שאין מעבד לדורות אין מעבד בהן לא מעבבא ולדורות מנא לן דלא מעבבא דתניא 3) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצודה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעבד בהן מעבבא ולדורות מנא לן דלא מעבבא מדקא תני מתקינן 2) ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעבד בהן מעבבא למ"ד דבר שאין מעבד לדורות אין מעבד בהן לא מעבבא ולדורות מנא לן דלא מעבבא דתניא 4) וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר 5) שבעת ימים ילכש הכהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה הכהן שבעה ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אישכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטרך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעבד אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבניו ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

קמא דמשני דאיצטרך קרא למעוטה ולית ליה האי קצרא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא ברייתא דקמני אין לי אלא שנמשח ז' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעין משיחה ז' אפילו לכתחילה ז' ויש לומר מסקרה הוה קי"ל משיחה ז' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא הדין בלודן וילמד סתום מן המפורש אבל בחד דמיעט קרא מיבעיא ליה להשי"ם משיחה שבעה לכתחילה מנא לן אימא ריבוי דכתיב בהדיא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה נומא כיון דאימעיט אימעוט לגמרי משבעה ולא יבעי משיחה אלא פעם אחת ומשני מדאיצטרך קרא למעוטי אלמא קצרא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דאמעוטי מרוביהו מעיכובא מ"מ למזהו בעי כל ז':

ה.

עין משפט גר מצוה

א ב מיי פ"ג מהל' מעשה הקטרת הלכה 13.
ג מיי פ"ה הלכות כלי המדקדק הלכה מ ופ"ד הלכה 3:
ד מיי שם פ"ד הלכה 12.

מוסף תוספות

א. שינה במשמעה לתקן ככלל שאר העבודות לומר שינה חובה כמו אחרים לעבד. רש"י זמחים 13. ד"ה מ"ל ומה 1. אס כלה הכל לא כפר, ואם לא כלה הכל אין הכפרה של מתנות כפרה. רש"י לקמן 10: ד"ה שירים. ג. דאבתי לא ידעין משיחה שבעה אלא מקרא דריבוי בחד הכי, אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו. סוף פ"ה הלכה 12.

תוס' ישנים

סמיכה איכא בינייהו. ולא ליה לומר הקטרה שאינה מעבדת איכא בינייהו, דהא לא שפך (ובני) אהרן שלא שמש כל שבעת ימי מלואים ולדורות מנא לן דלא מעבבא. שם שנה עלה הכתוב בנמה תקומות. באי"ו לא יכפר יכפיר. נפרק קמא דזמחים 10. אן מפרש דלא תימא שלא עבר כל ק"ס אלא שנה מלאת עשה 10. אלא הכנה עבר כאילו לא כפר, ומ"מ כיפר שפכו מקרבן, ועוד מפרש התם שגון אחר שטלה מכתת אחיזי עשה שקודם השמיטה, אבל מזה עשה דמשיח עמד אחר שמיטה לא עבר (שלמטה) [שלעולם] הוא נקום ומקון ידע לאמר שמיטה, אינה מכתת. רב נחמן בר יצחק ב"ה. נמי אמר חזא ומר אמר חדא ולא פליגי. נתרבה שבעה נמשח יום אחד. נתרבה לחד לא עני ונפרק תכאף לדורות וי. 13. יליף מרובה נגדים מקרא ולא הוסיף מאן אלא מה שצ"ק. דהא אמרין כפי"ק דמילה 10. 13. אין פיר כהן משוח למרובה נגדים אלא פר הנא על כל המצות.

איתקש משיחה ריבוי. תימה לי לשינויא קמא דמשני דאיצטרך קרא למעוטה ולית ליה האי קצרא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא ברייתא דקמני אין לי אלא שנמשח ז' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעין משיחה ז' אפילו לכתחילה ז' ויש לומר מסקרה הוה קי"ל משיחה ז' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא הדין בלודן וילמד סתום מן המפורש אבל בחד דמיעט קרא מיבעיא ליה להשי"ם משיחה שבעה לכתחילה מנא לן אימא ריבוי דכתיב בהדיא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה נומא כיון דאימעיט אימעוט לגמרי משבעה ולא יבעי משיחה אלא פעם אחת ומשני מדאיצטרך קרא למעוטי אלמא קצרא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דאמעוטי מרוביהו מעיכובא מ"מ למזהו בעי כל ז':

לכ"ה

